

Maciej Jura

BSJPbnt Brockhuis Jurczak Prusak Sroka Nilsson Zamorska sp. k., Warszawa, Polska ■ Associate BSJPbnt Brockhuis Jurczak Prusak Sroka Nilsson Zamorska sp. k., Warsaw, Poland

Cyfryzacja postępowania rejestrowego – przemyślenia o kierunku dalszego rozwoju

Digitization of registration procedures: thoughts on the directions of further developments

Streszczenie: Autor opisuje zmiany w postępowaniu rejestrowym zachodzące na przestrzeni ponad dekady, które doprowadziły do pełnej cyfryzacji tego postępowania. Oprócz niewątpliwych korzyści z cyfryzacji tego postępowania autor stara się wskazać również jego niedoskonałości oraz postulowane zmiany na podstawie swojego doświadczenia zawodowego. W artykule przytoczono harmonogram zmian legislacyjnych, które doprowadziły do wdrożenia obecnego stanu prawnego oraz stosowania cyfrowego postępowania rejestrowego. Autor wskazuje również subiektywne postulaty dalszych zmian legislacyjnych w tym zakresie.

Abstract: The author describes the changes in registration procedures over more than a decade which has led to its full digitization. In addition to the undoubted benefits of digitizing, the author also tries to indicate its imperfections and points to postulated changes based on his professional experience. The article presents the schedule of legislative changes that led to the implementation of the current legal status and use of digital registration proceedings. The author also indicates subjective postulates for further legislative changes in this area.

Słowa kluczowe: cyfryzacja; e-KRS; Krajowy Rejestr Sądowy; postępowanie rejestrowe

Keywords: digitization; e-KRS; National Court Register; registration proceedings

Otrzymano: 16 stycznia 2025

Received: 16 January 2025

Zaakceptowano: 28 lutego 2025

Accepted: 28 February 2025

Sugerowana cytacja/Suggested citation:

Jura, M. (2025). Cyfryzacja postępowania rejestrowego – przemyślenia o kierunku dalszego rozwoju. *Przedsiębiorczość – Edukacja* [Entrepreneurship – Education], 21(1), 311–319. <https://doi.org/10.24917/20833296.211.21>

Wstęp

Cyfryzacja postępowania rejestrowego w polskich realiach jest procesem czasochłonnym, jednak obecnie przynosi ona coraz lepsze efekty. Proces ten pozwala również zwiększyć przejrzystość i bezpieczeństwo rynku, a ponadto znacząco ułatwia zakładanie oraz prowadzenie działalności gospodarczej w Rzeczypospolitej Polskiej. Dodatkowo z uwagi na to, że Polska jest państwem członkowskim Unii Europejskiej, dobrodziejstwa tych zmian legislacyjnych są dostępne również dla przedsiębiorców z innych państw członkowskich, którzy np. chcą działać na polskim rynku (poprzez zakładanie polskich spółek zależnych). W dalszej części artykułu autor w sposób subiektywny opisuje proces cyfryzacji z punktu widzenia praktyka, który na co dzień świadczy pomoc prawną dla przedsiębiorców w ramach działalności adwokackiej.

Na wstępie należy nakreślić swoje kalendarium zmian legislacyjnych i faktycznych, które doprowadziły do odejścia od wypełniania papierowych formularzy i korespondencji tradycyjnej z sądami rejestrowymi na rzecz powszechnego stosowania formularzy elektronicznych, komunikacji elektronicznej z sądami rejestrowymi za pomocą przeznaczonych do tego platform internetowych.

Elektroniczny dostęp do informacji z rejestru sądowego

Za początek zmian można uznać 28 czerwca 2012 r., kiedy to weszły w życie przepisy umożliwiające bezpłatny dostęp do aktualnych danych z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) i bezpłatne ich pobieranie, m.in. art. 45 ust. 1 f *Ustawy z dnia 13 maja 2011 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym* (Dz.U. z 2011 r. nr 144, poz. 851). Ministerstwo Sprawiedliwości udostępniło platformę internetową (Wyszukiwarka KRS, 2025, 8 stycznia), na której można było przeglądać i z której można było pobierać informacje o podmiotach wpisanych zarówno do rejestru przedsiębiorców, jak i rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji, zakładów opieki zdrowotnej. Usługa ta pozwala na pobranie wydruku komputerowego aktualnych informacji o podmiotach wpisanych do KRS, a wydruki mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację (czyli wydrukowanych z pieczętką urzędową). Z perspektywy doświadczenia zawodowego autora należy wskazać, że był to pierwszy i znaczący krok w kierunku cyfryzacji postępowania rejestrowego, która miała ułatwić prowadzenie działalności gospodarczej. Następnie 15 marca 2018 r. udostępniono możliwość pobierania w formie elektronicznej również informacji odpowiadających odpisowi pełnemu (*Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw*, Dz.U. z 2018 r. poz. 398), który stanowi pełną historię zmian danych podmiotu, ujawnianych w KRS. Wcześniej trzeba było udawać się każdorazowo do punktu informacyjnego KRS (znajdującego się zwykle w siedzibie sądu rejestrowego), gdzie należało wypełnić specjalny formularz oraz uiścić opłatę (30 zł za odpis aktualny albo 60 zł za odpis pełny), aby uzyskać wydrukowany i ostateczny dokument. W praktyce obrotu gospodarczego wykształciło się powszechne stanowisko, że takie dokumenty nie powinny być starsze niż trzy miesiące, co zmuszało do częstych wizyt w sądach albo prowadzenia częstej korespondencji jedynie po to, aby uzyskać aktualny dokument. Umożliwienie pobierania tych dokumentów online, i to jeszcze bezpłatnie, znacząco ułatwiło bieżącą działalność, a jednocześnie zwiększyło pewność

obrotu gospodarczego. Zniesienie odpłatności za pobierane w ten sposób dokumenty niewątpliwie wpłynęło na szybkie i powszechne rozpropagowanie tej formy uzyskiwania informacji z KRS. Autor, jako praktyk od 2012 r., sam już nie pamięta, kiedy ostatnio występował o odpis z KRS w formie dokumentu wystawionego w formie papierowej przez punkt informacyjny KRS albo posługiwał się takim dokumentem. Oczywiście możliwość taka pozostała, jednak w chwili obecnej należy uznać ją za praktycznie niewykorzystywaną.

E-sprawozdania finansowe

Kolejną znaczącą zmianę przyniósł 1 października 2018 r., kiedy to weszły w życie zmiany do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (m.in. art. 45 ust. 1 f, *Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw*, Dz.U. z 2018 r. poz. 398). Zmiany te wprowadziły obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych przez prawie wszystkie podmioty rynku. Skoro polski ustawodawca zobowiązał do stosowania formy elektronicznej, to równocześnie wymusił powszechne stosowanie podpisów elektronicznych, które były już oczywiście dostępne na rynku, ale bez obowiązku prawnego były stosowane w praktyce bardzo rzadko. Wejście w życie tych przepisów przyniosło efekty na kilku polach. Po pierwsze, w większości przypadków doprowadziło to do składania sprawozdań finansowych w ustawowych terminach, a także uzupełniania tych dotychczas niezłożonych (w obawie przed nowymi obowiązkami). Po drugie, zmieniło zasady komunikacji oraz przetwarzania danych finansowych pomiędzy przedsiębiorcami a zewnętrznymi biurami rachunkowymi (początkowo dokumenty były jedynie zdigitalizowane, tj. papierowe oryginały były skanowane do formy elektronicznej, podczas gdy obecnie większość dokumentów księgowych jest wystawianych jedynie w formie elektronicznej). Po trzecie, upowszechniło stosowanie podpisów cyfrowych, co pozwoliło na cyfryzację obiegu dokumentacji finansowej pomiędzy przedsiębiorcami a organami administracji publicznej. Zmiany te oceniane z perspektywy ponad pięciu lat stosowania należy ocenić jako pozytywne i finalnie, w ocenie autora, ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej. Zmiany te doprowadziły m.in. do likwidacji zasady tzw. jednego okienka, gdzie do wniosku do sądu rejestrowego dołączano również stosowny odpis sprawozdania finansowego dla właściwego urzędu skarbowego, a odpis ten był następnie przesyłany przez sąd rejestrowy do tegoż urzędu skarbowego. Taka procedura niepotrzebnie obciążała zwłaszcza aparat urzędniczy w sądach rejestrowych, co prowadziło do długich terminów rozpoznania i zarejestrowania tych wniosków (które w swojej istocie nie podlegały przecież badaniu merytorycznemu, a jedynie dotyczyły odnotowania faktu złożenia dokumentów przez konkretny podmiot we właściwym rejestrze).

Z perspektywy pięciu lat od wejścia w życie tego obowiązku autor pragnie podkreślić, że pierwsze miesiące stosowania tych przepisów były wymagające i wiązały się z utrudnieniem, a nie ułatwieniem prowadzenia działalności gospodarczej. Niemniej jednak z perspektywy czasu pewne niedociągnięcia legislacyjne, jak również ułomności techniczne wdrożonych systemów informatycznych należy uznać za „choroby wieku niemowlęcego”. Te wady obecnie zostały naprawione i stosowane dziś rozwiązania można ocenić co do zasady pozytywnie. Oczywiście autor jako użytkownik tych systemów zauważa pewne niedoskonałości, o czym będzie chciał się wypowiedzieć w dalszej części artykułu.

Elektroniczna dwustronna komunikacja z sądem rejestrowym

Kolejna istotna zmiana legislacyjna w zakresie cyfryzacji postępowania rejestrowego nastąpiła niewątpliwie 1 marca 2021 r., kiedy to weszła w życie nowelizacja ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 288). Nowelizacja ta wprowadziła obligatoryjne elektroniczne postępowanie rejestrowe w zakresie rejestru przedsiębiorców KRS oraz fakultatywne elektroniczne postępowanie rejestrowe w zakresie podmiotów wpisywanych wyłącznie do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej KRS. Pewną szczególną właściwością elektronicznego postępowania rejestrowego była możliwość w pełni elektronicznej dwustronnej komunikacji pomiędzy wnioskodawcą albo uczestnikiem takiego postępowania a sądem rejestrowym. Jednocześnie wdrożono również portale informacyjne sądów powszechnych, w których to portalach sądy poszczególnych apelacji sądowych udostępniały dokumenty i informacje z toczących się postępowań, ale system ten, ani wtedy, ani obecnie, nie dawał i nie daje możliwości dwustronnej komunikacji z sądem, kluczowej dla efektywnego wdrożenia elektronicznego postępowania rejestrowego. Użytkownik może jedynie pobrać dokumenty z systemu – co jest odnotowywane i wraz z czym rozpoczynają bieg stosowne terminy od doręczenia korespondencji – ale nie ma możliwości wysłania żadnej korespondencji do sądu za pośrednictwem tego systemu. W związku z tym należy uznać tę formę jednostronnej komunikacji za mało efektywną.

Po ponad trzech latach od wdrożenia elektronicznego postępowania rejestrowego należy zauważyć, że większość użytkowników (czy to kwalifikowanych pełnomocników, czy też samych przedsiębiorców) nabyła umiejętność składania wniosków za pomocą tego systemu. Należy pamiętać o tym, że system ten cały czas jest rozbudowywany, co z perspektywy interfejsu użytkownika oznacza cykliczne dodawanie funkcjonalności, które (w zamierzeniach ustawodawcy, nie zawsze bowiem w praktyce) mają ułatwiać poruszanie się użytkownika w toku elektronicznego postępowania rejestrowego. Również budowa samego systemu składania wniosków jest podobna do znanych wcześniej formularzy papierowych, składających się z wniosku podstawowego (np. formularz KRS-Z3, który dotyczył zmian w określonych kategoriach podmiotów gospodarczych – m.in. spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością) oraz innych wniosków dodatkowych, których konieczność dołączenia do wniosku podstawowego była determinowana zakresem zmian mających być zarejestrowane. Podobnie działa obecnie elektroniczny system, który wyświetla użytkownikowi obszary potencjalnych zmian i po zaznaczeniu przez użytkownika interesujących kwestii w dalszych krokach prezentuje stosowne rubryki wymagające wypełnienia informacjami. Niewątpliwą zaletą takiego interaktywnego formularza jest to, że rozwiewa on wątpliwości użytkownika co do tego, które rubryki powinien wypełnić, a które przekreślić (jak to bywało z pouczeniami zawartymi w papierowych formularzach).

Niestety w większości przypadków wprowadzenie elektronicznego postępowania rejestrowego nie doprowadziło do przyspieszenia tego postępowania. W wielu przypadkach czas rozpoznania wniosku o zmianę pozostał taki sam. W niektórych przypadkach można wskazać, że wręcz przeciwnie, sprawy są rozpoznawane dłużej. Takie sytuacje występowały zwłaszcza w pierwszej połowie 2021 r., kiedy zarówno przedsiębiorcy, pełnomocnicy, jak i pracownicy sądu uczyli się nowej elektronicznej rzeczywistości (Stawicka, Rojek-Socha, 2023).

Kolejnym celem, który w ocenie autora, nie został w pełni osiągnięty, jest zwiększenie pewności obrotu poprzez ułatwienie dostępu do akt rejestrowych. Przed wprowadzeniem

elektronicznego postępowania rejestrowego konieczne były ustalenie właściwego sądu rejestrowego, umówienie przeglądu akt w czytelni tegoż sądu, a następnie osobiste stawiennictwo w umówionym terminie i analiza często wielotomowych akt danego podmiotu (Gałek, 2023). Oczywiście można było w tym zakresie skorzystać z usług zewnętrznych podmiotów, które świadczą usługi wykonywania fotokopii akt, ale generuje to dodatkowe koszty. Należy przy tym pamiętać, że nowelizacja z 1 marca 2021 r. jednoznacznie przesądza, że akta przetwarzane dotychczas (tj. przed 1 marca 2021 r.) w formie papierowej pozostaną w tej formie i nie będą zdigitalizowane. Zatem dla dokumentów rejestrowych sprzed 1 marca 2021 r. nadal obowiązuje reżim papierowej dokumentacji, do której dostęp został opisany powyżej.

Dla dokumentów rejestrowych od 1 marca 2021 r. utworzono specjalną platformę – Repozytorium Akt Rejestrowych (2025, 8 stycznia), gdzie w teorii mają być dostępne pełne akta rejestrowe podmiotów zarejestrowanych w KRS. Niestety, z perspektywy ponad trzech lat autor zauważa, że nie występuje spójna praktyka sądów w zakresie czasu publikacji dokumentów ani jednolita praktyka w kwestii zakresu publikowanych tak informacji. Autor zauważa, że w większości przypadków informacje, w tym dokumenty, są tam publikowane według indywidualnych wskazań orzecznika rozpoznającego daną sprawę. W niektórych przypadkach dokumenty są publikowane na bieżąco i jednocześnie dostępne bez ograniczeń. W innych natomiast przypadkach dokumenty nie dość, że są publikowane z dużym opóźnieniem (np. autor jako pełnomocnik wnioskodawcy zauważa, że pismo złożone w toku sprawy jest odnotowywane w tym systemie często po trzech–czterech dniach, a nawet po tygodniu), to jeszcze mają ograniczony dostęp, nawet po wydaniu orzeczenia i jego uprawomocnieniu. W takiej sytuacji konieczny jest kontakt z biurem obsługi interesantów albo sekretariatem danego wydziału gospodarczego, który jest odpowiedzialny za sprawy KRS, w celu uzyskania jednorazowego hasła, które umożliwi dostęp do interesujących akt rejestrowych. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 2 *Ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym*: „Każdy ma prawo dostępu do danych zawartych w Rejestrze za pośrednictwem Centralnej Informacji”. Wniosek taki należy często złożyć również za pośrednictwem portalu elektronicznego postępowania sądowego. Co nie do końca zrozumiałe dla autora, takie różnice w publikacji i dostępności dokumentów w toku postępowań rejestrowych często występują w obrębie jednego wydziału. Autor kilkakrotnie zauważał, że nawet ten sam orzecznik jednym razem zarządza pełną publikacją dokumentów w toku postępowania, a innym razem dostęp ten jest ograniczony nawet po uprawomocnieniu się orzeczenia wydanego w konkretnej sprawie. Niestety, taka niejednolitość nie zwiększa pewności i przejrzystości obrotu gospodarczego, a konieczność uzyskiwania dodatkowych haseł (co również zajmuje co najmniej kilka dni, jeśli nie tygodni) utrudnia często bieżącą działalność podmiotów obrotu gospodarczego, które w obecnych warunkach rynkowych muszą podejmować szybkie decyzje, poparte m.in. weryfikacją informacji dotyczących kontrahentach czy dostawcy.

Elektroniczny dostęp do akt rejestrowych, ale czy w pełnym zakresie?

Nie bez znaczenia pozostaje również kwestia prawa do prywatności osób, których dane są ujawnione w systemach informatycznych prowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości („PESEL *lepiej chroniony*...”, 2025, 8 stycznia). Oczywiście były one dostępne publicznie również w czasach papierowych akt, ale tak jak pisano wcześniej, wymagało to podjęcia

działań na miejscu. Należało się udać do konkretnego sądu i w czytelni akt przeanalizować wielotomowe akta rejestrowe konkretnego podmiotu, aby znaleźć informacje o interesującej osobie. Obecnie, w dobie cyfryzacji postępowania rejestrowego, pomimo wprowadzenia systemu haseł dostępowych do akt (który jak wskazano wcześniej, nie jest jednolity i sam w sobie nie stanowi żadnego ograniczenia w dostępie do danych rejestrowych w formie cyfrowej) każda osoba ma w zasadzie nieograniczony dostęp do informacji, w tym danych osobowych przetwarzanych w ramach postępowania rejestrowego. Należy wskazać, że dane te nie ograniczają się jedynie do danych ujawnionych we wpisie podmiotu, ale obejmują również wszelkie dane zawarte w dokumentach stanowiących podstawę wpisu – w szczególności aktach notarialnych, które ze swojej istoty zawierają bardzo szeroki zakres danych osobowych osób będących uczestnikami takiej czynności notarialnej. Często są to osoby niezwiązane bezpośrednio z podmiotem, a np. pełnomocnicy (czy to kwalifikowani, czy nie). W ramach otrzymanego pełnomocnictwa w takiej czynności notarialnej ujawniają oni szereg swoich danych osobowych, które w żaden sposób nie są związane z zarejestrowanym podmiotem i w żaden sposób nie są niezbędne do zapewnienia pewności obrotu gospodarczego.

W tym zakresie autor w ramach swojego doświadczenia zawodowego zauważa niejednorodną praktykę referendarzy w różnych sądach rejestrowych. Bardzo niewielu z orzeczników dostrzega problem ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach postępowania rejestrowego. W większości przypadków po rozpoznaniu sprawy akta są udostępnianie w systemie informatycznym bez ograniczeń (hasła dostępowe). Taka praktyka oczywiście wpisuje się w treść art. 8 ust. 2 *Ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym* (o czym powyżej), ale zdaniem autora ustawodawca nie wziął pod uwagę zmiany formy przetwarzania danych, co prowadzi w praktyce do znaczącego (nieograniczonego) dostępu do tych danych za pośrednictwem publicznej sieci Internet. Nowe środowisko (cyfrowe) przetwarzania danych z jednej strony zwiększa przejrzystość i pewność obrotu, ale z drugiej strony znacząco wkracza w sferę prywatności uczestników obrotu gospodarczego. Łatwy dostęp do informacji bez konieczności wychodzenia z domu skutkował również powstaniem wielu komercyjnych portali, które hurtowo pobierają dane z różnych źródeł publicznie dostępnych (*Udostępnienie otwartego API Rejestrów Sądowych*, 2025, 8 stycznia), a następnie je agregują i sprzedają jako gotowe raporty o podmiotach gospodarczych (zawierające nie tylko dane z KRS, lecz także dane finansowe z rejestrów Ministerstwa Finansów, dane z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych, jak również dane o posiadanych składnikach majątku, np. z elektronicznych ksiąg wieczystych). Istotne jest również to, że przetwarzanie tych danych w formie cyfrowej w wielkich bazach danych daje możliwość tworzenia powiązań pomiędzy podmiotami, czy to przez osoby, czy też powiązania kapitałowe, które to powiązania na pewno zwiększają przejrzystość obrotu. Niemniej jednak przejrzystość i pewność obrotu, zdaniem autora, nie może być wartością nadrzędną nad prawem do prywatności uczestników tego obrotu. Pierwsza administracyjna kara pieniężna (nieprawomocna) została nałożona przez polski organ nadzorczy w zakresie ochrony danych osobowych właśnie na podmiot zajmujący się tworzeniem takich raportów o podmiotach gospodarczych (*NSA przyznał rację UODO...*, 2023; 2025, 8 stycznia). Oczywiście należy zaznaczyć, że główny zarzut stawiany w tej sprawie dotyczył jedynie pewnego wycinka przetwarzania danych osobowych (wykonania obowiązku informacyjnego), jednakże warto wspomnieć tę sprawę w tym kontekście. Problem ten, zdaniem autora, nie jest zauważany na poziomie ustawodawcy, który w chwili obecnej przechodzi

etap bezgranicznej fascynacji zaletami cyfrowego przetwarzania danych, w tym danych o podmiotach gospodarczych w elektronicznym postępowaniu rejestrowym.

Uwagi de lege ferenda

Mając na uwadze bardzo pobieżne nakreślenie wybranych zagadnień elektronicznego postępowania rejestrowego, autor na podstawie swojego doświadczenia zawodowego pragnie podzielić się z czytelnikiem pewnymi przemyśleniami oraz wnioskami racjonalizatorskimi.

Przed wszystkim należy podkreślić, że autor jest zwolennikiem cyfryzacji postępowania rejestrowego. W jego ocenie jest ono idealnym rodzajem postępowania sądowego, w którym taka pełna cyfryzacja jest możliwa i pożądana. Część z poniższych uwag będzie miała charakter techniczny, ale większość będzie się odnosiła do postulowanych zmian legislacyjnych lub organizacyjnych.

Na podstawie praktyki należy wskazać, że interfejs użytkownika portalu PRS jest poddawany cyklicznym zmianom. Autor pamięta pierwotny wygląd konta użytkownika oraz ograniczoną liczbę funkcjonalności, natomiast obecnie liczba funkcjonalności jest rozbudowywana. Chodzi m.in. o tworzenie formularzy dla różnych rodzajów podmiotów, ale także spraw (np. pojawiły się pisma dotyczące uzupełnienia braków albo wniosku o przyspieszenie rozpoznania). Zmiany te należy uznać za korzystne oraz zwiększające przejrzystość samego postępowania. W związku z ciągle zmieniającym się interfejsem użytkownika autor ma nadzieję, że zostanie w najbliższym czasie przebudowany moduł dodawania załączników i wskazywania dat tych załączników (obecnie ustawodawca przyjął, że wnioskodawcy wnoszący o wpis w KRS będą składać tylko dokumenty z w miarę aktualnymi datami). W praktyce często się zdarza, że na potrzeby złożenia wniosku konieczne jest dołączenie dokumentu sprzed kilku lat, co się wiąże z koniecznością wielokrotnego klikania wyświetlonego kalendarza (dostępne są daty tylko w danym miesiącu).

W związku z rozwojem technologii oraz korzystaniem z jej dobrodziejstw również w postępowaniu rejestrowym autor na podstawie swojej praktyki korzystania również z zagranicznych rejestrów innych państw członkowskich Unii Europejskiej (PARP, 2018; 2025, 8 stycznia; Rejestry działalności gospodarczej w państwach UE, 2025, 8 stycznia) zauważa potrzebę rozważenia przez ustawodawcę zmian legislacyjnych i wprowadzenia również innych wersji językowych co najmniej informacji odpowiadających odpisowi aktualnemu z KRS. Takie rozwiązania są spotykane w niektórych rejestrach handlowych w państwach członkowskich (Holenderski rejestr, 2025, 8 stycznia) i są bardzo pożądane ze względu na globalizację i prowadzenie, również przez polskich przedsiębiorców, działalności gospodarczej w ramach swobodnego rynku Unii Europejskiej. Możliwość szybkiej weryfikacji kontrahentów w rejestrach państwowych, nie tylko w języku urzędowym (obcym), na pewno przyczynia się do pewności i przejrzystości obrotu gospodarczego. Szczególnie należy mieć tutaj na uwadze fakt, że polski ustawodawca jako jeden z niewielu w Unii Europejskiej zdecydował o nieodpłatnym dostępie do szerokiego zakresu danych o podmiotach gospodarczych. Jak pisano wcześniej, obecnie bezpłatnie można pobierać informacje odpowiadające zarówno odpisowi aktualnemu, jak i pełnemu. W związku z tym, ułatwiając również działanie polskich przedsiębiorców poza granicami kraju, warto byłoby, w szczególności mając na uwadze dynamiczny rozwój modeli językowych, w których zakresie Polacy są znaczącymi specjalistami na światowym poziomie (Domaradzki, 2022), wprowadzić możliwość pobierania tych informacji przynajmniej w języku angielskim.

Wprowadzenie takiej możliwości znacząco ułatwiłoby działania polskich przedsiębiorców w relacjach z podmiotami zagranicznymi, a jednocześnie znacząco zmniejszyłoby koszty takiej działalności (nie trzeba byłoby tłumaczyć przysięgłe dokumentów, które bezpośrednio można byłoby pobrać np. w języku angielskim).

Kierunek i tempo rozwoju nowych technologii mogą wskazywać, jakie kolejne zmiany mogą czekać cyfrowe postępowanie rejestrowe. Można tutaj wspomnieć choćby o technologii blockchain, która mogłaby wzmocnić pewność obrotu gospodarczego (Grupa Robocza ds. Rejestrów Rozproszonych i Blockchain, 2019; 2025, 8 stycznia). Niewykluczone również, że postępowanie rejestrowe będzie się rozwijało w innych kierunkach, chociażby poprzez kolejne integracje z innymi systemami publicznymi. Natomiast autor jednocześnie zauważa, że taka integracja, pozytywna z punktu widzenia pewności obrotu gospodarczego, może jednak znacząco wpływać na prywatność osób fizycznych będących uczestnikami tego obrotu. W związku z tym w ocenie autora przed polskim ustawodawcą stoi trudne zadanie uwzględnienia obu tych wartości w toku dalszych zmian legislacyjnych w zakresie postępowania rejestrowego.

Akty prawne i literatura

Legal acts and references

Ustawa z dnia 13 maja 2011 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2011 r. nr 144, poz. 851).

Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 398).

Ustawa z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 288).

Domaradzki, K. (2022; 2025, 8 stycznia). Biją na głowę Google, Amazona i Microsoft. Polacy stworzyli najlepszego tłumacza na świecie. „Odwrotność wieży Babel”. *Forbes*. Pozyskano z: <https://www.forbes.pl/biznes/deepl-bije-na-glowe-google-amazona-i-microsoft-polacy-stworzyli-najlepszego-tlumacza/1hb9j4p>.

Gąlek, A. (2023; 2025, 8 stycznia). Elektroniczny KRS – dostęp do dokumentów spółek bez wychodzenia z domu. *Doradzamy.to*. Pozyskano z: <https://www.doradzamy.to/artykuly/elektroniczny-krs-dostep-do-dokumentow-spolek-bez-wychodzenia-z-domu>.

Grupa Robocza ds. Rejestrów Rozproszonych i Blockchain. (2019; 2025, 8 stycznia). *Gov.pl*. Pozyskano z: <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/grupa-robocza-ds-rejestrow-rozproszonych-i-blockchain1>.

Holenderski rejestr. (2025, 8 stycznia). Pozyskano z: <https://www.kvk.nl/bestellen/#/14127293000011606673/>.

NSA przyznał rację UODO ws. decyzji dotyczącej pierwszej kary nałożonej przez organ nadzorczy. (2023; 2025, 8 stycznia). Pozyskano z: <https://uodo.gov.pl/pl/138/2827>.

PARP (2018; 2025, 8 stycznia). System integracji rejestrów przedsiębiorców. Implementacja dyrektywy BRIS w Polsce. Pozyskano z: <https://www.parp.gov.pl/?view=article&id=53904>.

PESEL lepiej chroniony, ale nie można na tym poprzestać. (2023; 2025, 8 stycznia). *Uodo.gov.pl*. Pozyskano z: <https://uodo.gov.pl/pl/138/2911>.

Rejestry działalności gospodarczej w państwach UE. (2025, 8 stycznia). Pozyskano z: https://e-justice.europa.eu/topics/registers-business-insolvency-land/business-registers-eu-countries_en.

Repozytorium akt rejestrowych. (2025, 8 stycznia). *Portal rejestrów sądowych*. Pozyskano z: <https://rar.ms.gov.pl/>.

Stawicka, I., Rojek-Socha P. (2023; 2025, 8 stycznia). „W eKRS nadal za długo czeka się na aktualizację wpisów”. *Prawo.pl*. Pozyskano z: <https://www.prawo.pl/biznes/jak-dlugo-trzeba-czekac-na-aktualizacje-wpisu-w-systemie-ekrs,520145.html>.

Udostępnienie otwartego API Rejestrów Sądowych. (2025, 8 stycznia). Pozyskano z: <https://prs.ms.gov.pl/krs/openApi>.

Wyszukiwarka KRS. (2025, 8 stycznia). *Portal rejestrów sądowych*. Pozyskano z: <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>.

Maciej Jura – adwokat, senior associate w BSJPbnt Brockhuis Jurczak Prusak Sroka Nilsson Zamorska sp. k. w Warszawie.

Maciej Jura – Attorney, Senior Associate BSJPbnt Brockhuis Jurczak Prusak Sroka Nilsson Zamorska sp. k., Warsaw, Poland.

Adres/Address

BSJPbnt Brockhuis Jurczak Prusak Sroka Nilsson Zamorska sp. k.

ul. Twarda 18

00-105 Warszawa

e-mail: maciej.jura@bsjp.pl